

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

KORIŠTENJE VANJSKIH USLUGA U DRUŠTVU
HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA
D.O.O.

Zagreb, studeni 2018.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
II.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	6
III.	KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	6
IV.	KORIŠTENJE VANJSKIH USLUGA	8
V.	NALAZ	14
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA VANJSKIH USLUGA	23

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA:041-01/18-10/74
URBROJ:613-02-05-18-6

Zagreb, 29. studenoga 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA VANJSKIH USLUGA U
DRUŠTVU HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA D.O.O.

Na temelju odredaba članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti korištenja vanjskih usluga u društvu HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo) za 2015.-2017.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 4. lipnja do 29. studenoga 2018.

I. PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije bila je provjera korištenja vanjskih usluga u Društvu, što obuhvaća provjeru opravdanosti i potpune obrazloženosti potrebe za nabavom vanjskih usluga, poštivanje načela postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac te ostvarenje planiranih ciljeva nabave, odnosno jesu li usluge pružene na pravi način.

Društvo je osnovano 2002. Ovisno je društvo u 100,0 % sastavu društva Hrvatska elektroprivreda d. d. koje je i jedini osnivač Društva. Temeljni kapital iznosi 699.436.000,00 kn. Temeljne djelatnosti Društva su: proizvodnja i distribucija električne energije, javni cestovni prijevoz putnika i tereta u unutarnjem i međunarodnom prometu, poslovanje nekretninama, istraživanje, eksperimentiranje i razvoj u djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, tehničko ispitivanje i analiza u djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, opskrba kupaca električnom energijom, obračunska mjerenja električne energije, uvoz i izvoz električne energije, kupnja, prodaja i razmjena električne energije, projektiranje, građenje i nadzor, održavanje elektroenergetskih objekata i postrojenja, usmjeravanje i održavanje mjernih uređaja, održavanje poslovnih i pogonskih prostora i druge djelatnosti upisane u Sudski registar. Djelatnost Društva određena je Zakonom o tržištu električne energije (Narodne novine 22/13, 95/15 i 102/15), Zakonom o energiji (Narodne novine 120/12, 14/14 i 102/15), Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (narodne novine 100/15 i 131/17), Metodologijom za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije (Narodne novine 104/15), Odlukom o iznosu tarifnih stavki za distribuciju električne energije (Narodne novine 134/15), Pravilima organiziranja tržišta električne energije (Narodne novine 121/15 i 48/16), Metodologijom za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja (Narodne novine 71/16), Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, Pravilima o promjeni opskrbljivača električnom energijom (Narodne novine 56/15 i 33/17) te unutarnjim aktima Društva. Najveće je Društvo unutar HEP grupe, te pored glavnih energetskih djelatnosti distribucije i opskrbe električnom energijom u okviru javne usluge, obavlja i poslove sporednih djelatnosti kao što su izgradnja i održavanje elektroenergetskih objekata, izrada radioničkih proizvoda te usluge održavanja voznog parka i restorana. Prema Zakonu o tržištu električne energije (Narodne novine 22/13, 95/15 i 105/15), dužnosti operatora distribucijskog sustava su upravljati i održavati, graditi i modernizirati, poboljšavati i razvijati distribucijsku mrežu u cilju sigurnog, pouzdanog i učinkovitog pogona distribucijske mreže, poduzimati propisane mjere sigurnosti tijekom korištenja distribucijske mreže, osiguravati nepristranost prema korisnicima distribucijske mreže, a osobito prema povezanim subjektima unutar vertikalno integriranog subjekta, davati jasne i precizne informacije korisnicima distribucijske mreže koje su potrebne za učinkovit pristup mreži i korištenje distribucijske mreže uz zaštitu informacija i podataka koji se smatraju povjerljivima, osiguravati pristup mreži i korištenje distribucijske mreže prema utvrđenim, transparentnim i nepristranim načelima, osiguravati električnu energiju za pokriće gubitaka u distribucijskoj mreži prema tržišnim načelima. Društvo ima u sastavu 21 distribucijsko područje (elektre) na području Republike Hrvatske. Za potrebe korisnika mreže, Društvo obavlja uslugu distribucije električne energije koja obuhvaća pristup i korištenje mreže. Društvo je odgovorno za kvalitetu isporučene električne energije svim krajnjim kupcima i jamac je sigurne opskrbe električnom energijom. U nadležnosti Društva su vođenje, održavanje, izgradnja i razvoj distribucijske mreže te osiguravanje dugoročne sposobnosti mreže da zadovolji buduće zahtjeve za pristupom mreži. Koncem 2016. u skladu sa Zakonom o tržištu električne energije razdvojena je mrežna i opskrbna djelatnost te je osnovano društvo HEP Elektra za opskrbu električnom energijom, a Društvo je nastavilo obavljati mrežnu distribucijsku djelatnost.

Tijela Društva su skupština, nadzorni odbor i direktor. Skupštinu Društva čini osnivač – HEP d. d., a zastupa ju njezin zakonski zastupnik, odnosno predsjednik Uprave HEP-a d. d. Nadzorni odbor ima pet članova, od kojih četiri člana imenuje skupština Društva, a jednog člana imenuju zaposlenici. Od 10. listopada 2014. do 7. studenoga 2016. direktor Društva bio je Željko Šimek. Od 7. studenoga 2016. direktor Društva je Nikola Šulentić.

Koncem 2015. Društvo je imalo 7 680 zaposlenika, koncem 2016. imalo je 7 569 zaposlenika, a koncem 2017. imalo je 7 454 zaposlenika.

Društvo je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14), koji je bio na snazi do konca 2016. i Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16), koji je na snazi od 2017.

Ciljevi revizije bili su provjeriti:

- koristi li Društvo vanjske usluge svrhovito i ekonomično
- jesu li potrebe za nabavom usluga opravdane i potpuno obrazložene
- je li pri izboru najpovoljnije ponude poštovano načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac i
- jesu li nabavom usluga postignuti planirani ciljevi nabave, odnosno jesu li usluge pružene na pravi način.

Područja revizije su određena prema vrijednosno značajnijim rashodima za vanjske usluge, vrijednostima nabave, ocjeni rizika te interesa javnosti za uspostavljanje učinkovitog sustava nabave vanjskih usluga, jer se radi o Društvu koje je od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku.

U tablici broj 1 daju se podaci o zaključenim ugovorima za nabavu vanjskih usluga za 2015. - 2017.

Tablica 1

Zaključeni ugovori za nabavu vanjskih usluga za 2015. - 2017.

u kn

Redni broj	Vrsta postupka	2015.			2016.			2017.		
		Broj predmeta	Ugovoreno	Udjel (%)	Broj predmeta	Ugovoreno	Udjel (%)	Broj predmeta	Ugovoreno	Udjel (%)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Otvoreni postupak	164	129.081.931,00	98,7	173	125.061.156,00	98,3	162	58.272.316,00	100,0
2.	Pregovarački postupak	1	1.762.500,00	1,3	1	230.185,00	0,1	0	0,00	-
3.	Usluge iz dodatka II. B	0	0,00	-	5	1.991.748,00	1,6	0	0,00	-
Ukupno		165	130.844.431,00	100,0	179	127.283.089,00	100,0	162	58.272.316,00	100,0
Nabava male vrijednosti (nabava usluga iznad 20.000 kn)		587	43.886.959,00	-	600	45.364.940,00	-	612	50.508.740,00	-
Sveukupno		752	174.731.390,00	-	779	172.648.029,00	-	774	108.781.056,00	-

Udjel otvorenih postupaka u 2017. smanjen je u odnosu na 2016., jer su predmeti nabave značajnije vrijednosti tijekom 2015. i 2016. zaključeni za razdoblje 24 mjeseca kako bi se osigurao kontinuitet pružanja usluga. Nabava male vrijednosti veća je u 2017. u odnosu na 2015. i 2016. jer su se na razini distribucijskih područja provodile jednostavne interventne nabave za usluge za koje nisu zaključeni okvirni sporazumi, te zbog povećanja potreba za nabavom vanjskih usluga zbog smanjenja broja zaposlenika.

Prema podacima iz financijskih izvještaja i poslovnih knjiga, Društvo je za 2015. ostvarilo ukupne prihode u iznosu 7.018.390.462,00 kn, ukupne rashode u iznosu 6.110.139.047,00 kn te dobit u iznosu 908.251.415,00 kn. Za 2016. je ostvarilo ukupne prihode u iznosu 6.619.001.081,00 kn, ukupne rashode u iznosu 5.776.303.843,00 kn te dobit u iznosu 842.697.238,00 kn. Za 2017. ostvareni su ukupni prihodi u iznosu 4.325.341.958,00 kn, ukupni rashodi u iznosu 3.497.172.532,00 kn te dobit u iznosu 828.169.426,00 kn.

Rashodi za vanjske usluge za 2015. - 2017. su iznosili 657.358.507,00 kn, od čega za 2015. u iznosu 229.361.621,00 kn, za 2016. u iznosu 223.574.892,00 kn, te za 2017. u iznosu 204.421.994,00 kn.

Rashodi za vanjske usluge za 2015. u iznosu 229.361.621,00 kn odnose se na usluge redovnog preventivnog održavanja u iznosu 39.788.048,00 kn, troškova prodajne funkcije u iznosu 28.472.607,00 kn, troškova mjernog mjesta u iznosu 24.275.297,00 kn, interventnog održavanja u iznosu 19.904.411,00 kn, održavanja vozila u iznosu 15.298.305,00 kn, modifikacija u iznosu 12.330.709,00 kn, održavanja i popravka nekretnina u iznosu 11.249.134,00 kn, zaštite u iznosu 10.263.256,00 kn, održavanja uslijed elementarnih nepogoda u iznosu 8.799.771,00 kn, remontnog preventivnog održavanja u iznosu 8.153.707,00 kn, komunalnih usluga u iznosu 5.860.413,00 kn, te druge vanjske usluge u iznosu 44.965.963,00 kn.

Rashodi za vanjske usluge za 2016. u iznosu 223.574.892,00 kn odnose se na usluge redovnog preventivnog održavanja u iznosu 37.787.356,00 kn, troškova prodajne funkcije u iznosu 24.960.876,00 kn, troškova mjernog mjesta u iznosu 24.267.056,00 kn, interventnog održavanja u iznosu 18.126.011,00 kn, održavanja vozila u iznosu 14.720.278,00 kn, remontnog preventivnog održavanja u iznosu 14.051.861,00 kn, održavanja i popravka nekretnina u iznosu 13.924.413,00 kn, modifikacija u iznosu 11.785.062,00 kn, zaštite u iznosu 10.179.146,00 kn, komunalnih usluga u iznosu 5.491.483,00 kn, održavanja računarske opreme u iznosu 4.774.365,00 kn te druge vanjske usluge u iznosu 43.506.985,00 kn.

Rashodi za vanjske usluge za 2017. u vrijednosti 204.421.994,00 kn odnose se na usluge redovnog preventivnog održavanja u iznosu 35.151.551,00 kn, troškova mjernog mjesta u iznosu 29.316.165,00 kn, interventnog održavanja u iznosu 19.546.774,00 kn, održavanja vozila u iznosu 14.049.096,00 kn, modifikacija u iznosu 13.954.119,00 kn, održavanja i popravka nekretnina u iznosu 12.948.093,00 kn, zaštite u iznosu 11.801.457,00 kn, remontnog preventivnog održavanja u iznosu 10.001.052,00 kn, održavanja uslijed elementarnih nepogoda u iznosu 6.573.228,00 kn, komunalnih usluga u iznosu 5.549.982,00 kn, održavanja računarske opreme u iznosu 5.132.467,00 kn te druge vanjske usluge u iznosu 40.398.010,00 kn.

Od 2015. - 2017. zaključeno je 2 305 ugovora za nabavu vanjskih usluga u vrijednosti 456.160.475,00 kn. Od ukupno zaključenih 2 305 ugovora na temelju otvorenih postupaka nabave je zaključeno 506 ugovora za nabavu vanjskih usluga u vrijednosti 316.399.836,00 kn. Na temelju jednostavne nabave zaključeno je 1 799 ugovora za nabavu vanjskih usluga u vrijednosti 139.760.639,00 kn. Od ukupno zaključenih ugovora za nabavu vanjskih usluga u vrijednosti 316.399.836,00 kn na temelju otvorenih postupaka nabave, revizijom je obuhvaćeno 70 postupaka nabave vanjskih usluga u vrijednosti 188.792.503,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost ili 59,7 %. Odabrani su postupci prema kriteriju značajnosti.

II. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U fazi planiranja revizije pribavljene su informacije o načinu na koji sustav nabave vanjskih usluga funkcionira. Postavljanjem upita i pregledom dokumentacije provjereno je kako su potrebe za nabavom usluga obrazložene. Razmotren je i procijenjen rizik različitih vrsta nedostataka, odstupanja i netočnosti koje se mogu javiti u vezi s predmetom revizije.

Ocijenjene su unutarnje kontrole uspostavljene kao odgovor rukovodstva na te rizike. Istražene su moguće sumnje na neprimjerenu provedbu ili neusklađenost s načelima transparentnosti i odgovornosti, osobito slučajevi u kojima je bio samo jedan ponuditelj i njemu je povjerena nabava usluga. Provjereno je je li Društvo više godina nabavljalo usluge od istih dobavljača. Provjereno je je li bilo žalbi na postupke i kako su riješene. Izravnim dokaznim postupcima ispitani su zapisi i dokumentacija kako bi se provjerili računi dobavljača usluga kojima su dodijeljeni vrijednosno najznačajniji iznosi.

U postupku revizije pregledani su propisi, unutarnji akti, obavljen je uvid u poslovnu dokumentaciju, analizirane su unutarnje upute i drugi dostupni materijali, obavljeni su intervjui sa zaposlenicima, izravna zapažanja te analiza i usporedba dobivenih podataka.

III. KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Kao kriteriji za ocjenu učinkovitosti korištenja vanjskih usluga razmotreni su zahtjevi sadržani u sljedećim dokumentima:

- *Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija 3200 Smjernice za provedbu revizije učinkovitosti (ISSAI 3200)*
- *INTOSAI Smjernica za dobro upravljanje - Jačanje dobrog upravljanja javnom imovinom (INTOSAI GOV 9160)*
- *Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija 5700 Smjernica za reviziju sprječavanja korupcije (ISSAI 5700)*
- *Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. (Narodne novine 26/15) i*
- *Strategija razvoja sustava javne nabave u Republici Hrvatskoj.*

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- Koristi li Društvo vanjske usluge svrhovito i ekonomično?

Ovo pitanje je razrađeno u tri osnovna potpitanja, a svako od njih dalje u niz detaljnijih potpitanja. Osnovna potpitanja bila su:

- Jesu li potrebe za nabavom usluga opravdane i potpuno obrazložene?
- Je li pri izboru najpovoljnije ponude poštovano načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac?
- Jesu li nabavom usluga postignuti planirani ciljevi nabave, odnosno jesu li usluge pružene na pravi način?

Ocjena učinkovitosti korištenja vanjskih usluga izražava se na sljedeći način:

Društvo je **koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično** ako su potrebe za nabavom usluga bile opravdane i potpuno obrazložene, ako je pri izboru najpovoljnije ponude poštovano načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac, te ako su nabavom usluga postignuti planirani ciljevi nabave i usluge pružene na pravi način. Ovu ocjenu mogu dobiti i društva kod kojih su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu značajno na svrhovitost i ekonomičnost korištenja vanjskih usluga.

Društvo je **koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, pri čemu su potrebna određena poboljšanja** ako su utvrđene određene slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog rizika. Područja visokog rizika su područja za koja je ocijenjeno da se radi o značajnim slabostima za koje je potrebna pravodobna reakcija uprave (menadžmenta).

Društvo **nije koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, te su potrebna značajna poboljšanja** ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog i vrlo visokog rizika. Područja vrlo visokog rizika su područja kod kojih je ocijenjeno da je potrebna žurna reakcija uprave (menadžmenta), jer se radi o ozbiljnim slabostima unutarnjih kontrola ili pitanjima upravljanja rizicima.

Društvo **nije koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, jer ciljevi nabave usluga nisu postignuti** ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se više od tri dane preporuke mogu odnositi na područja vrlo visokog rizika, te grubo nepoštivanje propisa i općih akata kojima je uređena nabava usluga.

U tablici 2 daje se detaljna razrada kriterija za ocjenu učinkovitosti korištenja vanjskih usluga, prema područjima revizije.

Tablica 2

**Kriteriji za ocjenu učinkovitosti korištenja vanjskih usluga,
prema područjima revizije**

Područja revizije	Kriteriji
Određivanje potreba	• Društvo je poslove obavljalo isključivo u vlastitoj režiji • Društvo je obavljalo poslove radi kojih je osnovano • Društvo je odredilo koju razinu/količinu usluga planira pružiti • ostvarena razina/količina usluga je u skladu s planiranom • Društvo ima podatke o jediničnim troškovima za najvažnije usluge koje pruža • rashodi za najvažnije usluge nemaju trend porasta za posljednje tri godine • Društvo istražuje mogućnosti snižavanja troškova, vodeći računa o postizanju poboljšanja kvalitete pri pružanju usluga • Društvo općim aktima promiče potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga • na mrežnoj stranici Društva objavljeni su opći akti kojima je uređena nabava usluga
Izbor najpovoljnije ponude	• općim aktima su primjereno uređeni postupci nabave usluga • općim aktima su uređene zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima nabave usluga • u općim aktima je izričito navedeno načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac kao mjerilo za izbor najpovoljnije ponude • Društvo je istražilo tržište nabave i pribavilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti • izabrani način nabave omogućio je najveću razinu konkurentnosti u danim okolnostima • ocjena ponuda zasnovana je isključivo na objavljenim kriterijima odabira i dodjele • razlozi za izbor najpovoljnije ponude su dostatno i odgovarajuće obrazloženi • dokumentacija o nabavi je dostupna, pregledna i omogućuje jednostavno praćenje tijeka nabave • dokumentacija o nabavi sadrži sve dokumente koje treba sadržavati (potpisane zapisnike o izboru najpovoljnije ponude, potpisane ugovore, izjave o nepostojanju sukoba interesa i sl.)
Postizanje planiranih ciljeva nabave	• ugovorene su isključivo usluge predviđene dokumentacijom o nabavi • ugovori sadrže detaljnu specifikaciju usluga kako bi se smanjio rizik obavljanja usluga koje nisu bile predviđene osnovnim ugovorom • ugovori sadrže kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza • iz računa za obavljene usluge jasno je vidljiva detaljna specifikacija vrste, količine i cijene pruženih usluga • vrsta, količina i cijene usluga mogu se bez teškoća usporediti s podacima sadržanim u dokumentaciji o nabavi i ugovoru • u slučajevima neopravdanog kašnjenja obračunate su i naplaćene kazne • ugovori o pružanju usluga sadrže klauzulu o očekivanoj razini kvalitete usluga • pri preuzimanju provjeravana je kvaliteta isporučenih usluga • o preuzimanju usluga sastavljeni su zapisnici i okončani obračuni • usluge su obavljene u skladu s ugovorenim rokovima, a plaćanja u skladu s ugovorenim uvjetima

IV. KORIŠTENJE VANJSKIH USLUGA

Korištenje vanjskih usluga predstavlja značajnu stavku u troškovima poslovanja Društva.

Ispitivanjem opravdanosti korištenja vanjskih usluga, izborom najpovoljnije ponude i praćenjem ugovorenih s ostvarenim uslugama, Društvo ima mogućnost smanjiti troškove, uz istodobno postizanje više razine produktivnosti, koristeći usluge najstručnijih pružatelja. Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: određivanje potreba, izbor najpovoljnije ponude i postizanje planiranih ciljeva nabave usluga.

Određivanje potreba

Potrebe za nabavom vanjskih usluga, u pojedinim slučajevima nisu opravdane i potpuno obrazložene.

Društvo je od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku. Obavlja poslove radi kojih je osnovano. Tako obavlja djelatnost distribucije električne energije, odnosno osigurava pouzdanu opskrbu kupaca električnom energijom. Odgovorno je za vođenje, održavanje, izgradnju i razvoj distribucijske mreže. Društvo nije obavljalo usluge isključivo u vlastitoj režiji. Dio usluga nabavlja od vanjskih pružatelja usluga.

Društvo u sklopu donošenja planova poslovanja, utvrđuje koje usluge i u kojem opsegu će nabavljati kao vanjsku uslugu, a koje će obavljati u vlastitoj režiji. Društvo je odredilo koju razinu/količinu usluga planira pružiti. Društvo je ostvarilo količinu usluga prodaje na mreži distribucije u skladu s planiranom. Tako je u 2015. planirana prodaja na mreži distribucije 14.293 GWh, a ostvareno je 14.781 GWh. U odnosu na planirano, ostvarena je veća prodaja u iznosu 488 GWh, odnosno 3,4%. U 2016. planirana je prodaja na mreži distribucije od 14.849,9 GWh, a ostvareno je ukupno 14.925 GWh. U odnosu na planirano, ostvarena je veća prodaja u iznosu 75,1 GWh, odnosno 0,5%. U 2017. je ostvarena prodaja na mreži distribucije u iznosu od 15.352,8 GWh. U 2017. je ostvareno više 428 GWh, ili 2,8%. u odnosu na ostvareno u 2016.

Od ukupno zaključenih ugovora za nabavu vanjskih usluga u vrijednosti 316.399.836,00 kn na temelju otvorenih postupaka nabave, revizijom je obuhvaćeno 70 postupaka nabave vanjskih usluga u vrijednosti 188.792.503,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. U pojedinim slučajevima količina pruženih usluga nije u skladu s planiranom. Tako su za usluge projektiranja elektroenergetskih građevina za distribucijsko područje Elektrojug Dubrovnik dokumentacijom za nadmetanje iz ožujka 2016. i lipnja 2017. predviđene znatno veće potrebe za izradu idejnih projekata nego što su godišnje stvarne potrebe. Također za pojedine usluge zamjene brojila zaključeni su okvirni sporazumi s vanjskim pružateljima usluga, a usluge su obavili zaposlenici Društva.

U okviru djelatnosti distribucije električne energije, Društvo pruža standardne usluge (usluge čiji se troškovi pružanja podmiruju iz propisane naknade za korištenje mreže te naknade za priključenje i za povećanje priključne snage, utvrđenih od strane Hrvatske energetske regulatorne agencije) te nestandardne usluge (usluge koje se obračunavaju i naplaćuju na temelju Pravilnika i cjenika nestandardnih usluga, odobrenih od strane Hrvatske energetske regulatorne agencije). Za standardne usluge, Hrvatska energetska regulatorna agencija je donijela odgovarajuće metodologije te utvrdila način utvrđivanja cijene usluge. Cijene se baziraju na metodi priznatih troškova, koji u pravilu odgovaraju stvarnim troškovima. Za nestandardne usluge Društvo primjenjuje Pravilnik i cjenik nestandardnih usluga, čije su cijene utvrđene na bazi prosječnih cijena, koje u pravilu odgovaraju stvarnim troškovima. Prihodi od pruženih usluga i troškovi usluga Društva planiraju se prema Napatku o planiranju u HEP grupi na temelju ostvarenja prethodnih godina, analize tržišta, planiranih ugovorenih poslova te raspoloživih kapaciteta kao i procjeni potreba za poslovnu godinu.

Troškovi pružanja usluga se odnose na plan troškova materijala i usluga (usluge vanjskih izvoditelja te unutarnje usluge drugih organizacijskih dijelova).

Društvo ima podatke o jediničnim troškovima za usluge koje pruža. Tako primjerice ima utvrđene jedinične troškova izvedbe priključaka.

Društvo istražuje mogućnosti snižavanja troškova, vodeći računa o postizanju poboljšanja kvalitete pri pružanju usluga. Rashodi za vanjske usluge za 2015. iznosili su 174.731.390,00 kn, što čini 2,9 % ukupnih rashoda koji su iznosili 6.108.528.351,00 kn. Rashodi za vanjske usluge za 2016. iznosili su 172.648.029,00 kn, što čini 3,0 % ukupnih rashoda koji su iznosili 5.776.303.843,00 kn. Rashodi za vanjske usluge za 2017. iznosili su 108.781.057,00 kn, što čini 3,1 % ukupnih rashoda koji su iznosili 3.497.172.532,00 kn. Do značajnog smanjenja vrijednosti rashoda u 2017. došlo je zbog izdvajanja djelatnosti opskrbe električnom energijom, s obzirom da je početkom studenoga 2016. osnovano društvo HEP Elektra d.o.o. za opskrbu električnom energijom. Zbog navedenog se u poslovnim knjigama Društva od studenoga 2016. ne evidentiraju troškovi nabave električne energije (osim troškova električne energije za pokriće gubitaka i energije uravnoteženja sustava). Društvo je imenovalo timove za građevinske i elektromontažne radove te sječu raslinja i čišćenja trasa distribucijskih nadzemnih vodova, očitavanja brojila, projektantskih i geodetskih usluga, čiji je zadatak između ostalog revidiranje troškovnika, određivanja referentnih cijena te praćenje i analiza stanja na tržištu usluga te ostvarenih cijena u prethodnim godinama.

Za 2015. - 2017. zaključeno je 2 305 ugovora za nabavu vanjskih usluga u vrijednosti 456.160.475,00 kn. Od ukupno zaključenih 2 305 ugovora na temelju otvorenih postupaka nabave je zaključeno 506 ugovora za nabavu vanjskih usluga u vrijednosti 316.399.836,00 kn. Društvo nije općim aktima promicalo potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga, jer su rokovi za dostavu ponuda u postupcima jednostavne nabave prekratki. Za provedbu postupaka bagatelne/jednostavne nabave društvo HEP d. d. je donijelo Pravilnik o jednostavnoj nabavi u HEP grupi. Navedeni Pravilnik primjenjuje se u društvu HEP d. d. i ovisnim društvima HEP grupe. Određeno je da se za nabavu roba, radova i usluga čija je procijenjena vrijednost manja od 20.000,00 kn može dostaviti poziv na dostavu ponuda ili elektronička pošta jednom gospodarskom subjektu te se ne objavljuje na mrežnim stranicama. Za nabavu roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 20.000,00 kn do 70.000,00 kn u pravilu se upućuje upit za prikupljanje ponuda najmanje trima gospodarskim subjektima i mogu se objaviti na mrežnim stranicama. Određeno je da je rok za dostavu ponuda u pravilu tri dana. Tri dana nije dovoljno za podnošenje ponuda. Za postupke javne nabave procijenjene vrijednosti veće od 70.000,00 kn određen je rok za dostavu ponuda ovisno o složenosti predmeta nabave, ali ne dulji od deset dana. Kraći rokovi za podnošenje ponuda smanjuju mogućnost prijavljivanja više ponuditelja. Nerealni rokovi za pripremu ponuda mogu utjecati na broj i kvalitetu zaprimljenih ponuda.

Pravilnik o jednostavnoj nabavi u HEP grupi objavljen je na mrežnim stranicama društva Hrvatska elektroprivreda d. d. Pravilnik o nabavi i ugovaranju u HEP grupi iz siječnja 2015. i listopada 2017. nije objavljen na mrežnim stranicama Društva, kao niti društva Hrvatska elektroprivreda d. d. Na mrežnim stranicama za 2015. - 2017. nisu objavljeni planovi nabave.

Prema odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13 i 85/15) tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama objaviti između ostaloga godišnje planove, upute i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada.

U skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, Društvo kao sektorski naručitelj nije obvezno objaviti plan nabave na mrežnim stranicama. Objavom plana nabave omogućilo bi se većem broju gospodarskih subjekata da se pravodobno pripreme za dostavljanje ponude na javni poziv za nadmetanje. Veći broj ponuda mogao bi pridonijeti postizanju povoljnijih cijena predmeta nabave.

Izbor najpovoljnije ponude

Društvo je pri izboru najpovoljnije ponude za nabavu vanjskih usluga u najvećem dijelu poštovalo načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac.

Za provedbu postupaka javne nabave doneseni su Pravilnik o nabavi i ugovaranju u HEP grupi, Pravilnik o postupku provođenja jednostavne nabave, Procedura za provedbu postupaka nabave procijenjene vrijednosti do 2.000.000,00 kn, Procedura za provedbu postupaka nabave procijenjene vrijednosti iznad 2.000.000,00 kn, Odluka o nabavnim kategorijama, Provedbena uputa o nabavi u Društvu, te Procedura o provedbu postupaka jednostavne nabave veće od 70.000,00 kn za distribucijska područja. Općim aktima primjereno su uređeni postupci nabave usluga, osim kod određivanja rokova za dostavu ponuda kod jednostavne nabave za nabavu roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 20.000,00 kn do 70.000,00 kn. Uređene su zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima nabave usluga. Pravilnik o nabavi i ugovaranju u HEP grupi je donesen u svrhu utvrđivanja općih pravila nabavnog procesa te ujednačavanja postupaka nabave i ugovaranja u društvu Hrvatska elektroprivreda d. d. Uputama o nabavi su utvrđena ovlaštenja osoba koje sudjeluju u postupcima javne nabave, vrijednosni pragovi, kategorije roba, radova i usluga za čiju se nabavu provode objedinjeni postupci nabave, te na razini Društva, postupci javne nabave koji uključuju prethodne aktivnosti, određivanje predmeta nabave i procijenjene vrijednosti nabave, plana nabave, način donošenja odluke o imenovanju ovlaštenih predstavnika, dokumentacije za nadmetanje, objave, postupke javnog otvaranja te pregleda i ocjene ponuda, donošenja odluke o odabiru ili poništenju, pravne zaštite, zaključenja ugovora/okvirnih sporazuma, objave obavijesti o zaključenom ugovoru/okvirnom sporazumu ili poništenju postupka, dokumentiranja i pohrane dokumentacije. Također je utvrđen način potpisa i praćenja ugovora/okvirnih sporazuma te primjena pregovaračkih postupaka bez prethodne objave.

Općim aktima Društva propisano je da su ovlaštene osobe dužne postupati s pažnjom dobrog stručnjaka u ostvarenju postavljenog cilja racionalizacije i efikasnosti ostvarenja planiranih sredstava te da se kod provedbe nabave svih postupaka, bez obzira na procijenjenu vrijednost nabave, organizacijske jedinice dužne primjenjivati načela javne nabave s ciljem izbjegavanja dijeljenja predmeta nabave kako bi se postigla najveća ekonomska korist za Društvo.

Za nabavljene usluge od 2015. - 2017. u vrijednosti 456.160.475,00 kn Društvo nema pisanih dokaza da je prije pokretanja postupaka nabave istražilo tržište nabave i pribavilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti.

Kod tri predmeta nabave u vrijednosti 3.174.000,00 kn (usluge projektiranja elektroenergetskih građevina za distribucijsko područje Elektrojug Dubrovnik u vrijednosti 2.068.500,00 kn te zamjena brojila u vrijednosti 1.105.500,00 kn) nije omogućena najveća razina konkurentnosti u danim okolnostima.

Tako su dokumentacijom za nadmetanje za usluge projektiranja elektroenergetskih građevina za distribucijsko područje Elektrojug Dubrovnik predviđene znatno veće potrebe za izradu idejnih projekata nego što su godišnje stvarne potrebe. Za usluge zamjene brojila za potrebe distribucijskog područja Elektrodalmacija Split u vrijednosti 1.105.500,00 kn dokumentacijom za nadmetanje traženi su uvjeti tehničke sposobnosti koji nisu traženi za druga distribucijska područja, a nisu traženi dokazi financijske sposobnosti, koji su traženi za druga distribucijska područja. Spomenutim postupanjem onemogućilo se sudjelovanje većeg broja ponuditelja na javnom nadmetanju.

U većini pregledanih predmeta nabave usluga, ocjena ponuda zasnovana je isključivo na objavljenim kriterijima odabira, osim za nabavu usluga zamjene brojila procijenjene vrijednosti 43.173.000,00 kn, nabavu usluga sječe granja i raslinja na trasama distribucijskih nadzemnih vodova u vrijednosti 2.166.276,00 kn te nabavu usluga certifikacijskog postupka sustava upravljanja okolišem u vrijednosti 213.750,00 kn. Za spomenute usluge, Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je donijela rješenja o poništenju postupaka nabave usluga zamjene brojila za deset distribucijskih područja te poništenju odluke o poništenju postupka javne nabave koju je donijelo Društvo za usluge sječa granja i raslinja na trasama distribucijskih nadzemnih vodova – grupa 15. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je navela da Društvo nije provodilo postupak javne nabave usluga zamjene brojila vodeći računa o osnovnim načelima javne nabave na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu i ekonomično trošenje sredstava za javnu nabavu jer nije odbilo ponude za koje je postojala osnovana sumnja da nisu rezultat tržišnog natjecanja. Kod nabave sječa granja i raslinja na trasama distribucijskih nadzemnih vodova Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je poništila odluku Društva o poništenju postupka nabave iz prosinca 2016., iz razloga što je žalitelj postupio po traženju Društva i dokazao svoju tehničku i stručnu sposobnost, a Društvo nije dokazalo postojanje činjenica i okolnosti na temelju kojih je donijelo odluku o poništenju. U predmetu nabave usluga certifikacijskog postupka sustava upravljanja okolišem poništena je odluka o odabiru iz razloga što je Društvo nepotpuno i netočno utvrdio činjenično stanje, uslijed čega je nepravilno primijenilo Zakon o javnoj nabavi.

Dokumentacija o nabavi je dostupna, pregledna i omogućuje jednostavno praćenje tijeka nabave.

Dokumentacija o nabavi sadrži sve dokumente koje treba sadržavati kao što su zahtjevi za pokretanje postupaka nabave, odluke o imenovanju povjerenstva za nabavu, izjave o nepostojanju sukoba interesa, upisnik zaprimljenih ponuda, zapisnike o otvaranju ponuda, zapisnike o pregledu i ocjeni ponuda, odluke o odabiru, okvirne sporazume ili zaključene ugovore, narudžbenice, jamstva za ozbiljnost ponude te dobru provedbu ugovora. Svi dokumenti su potpisani od odgovornih osoba.

Razlozi za izbor najpovoljnije ponude su dostatno i odgovarajuće obrazloženi. U zapisnicima o pregledu i ocjeni ponuda detaljno su objašnjeni razlozi odabira ili odbijanja ponuda, odnosno sastavljena je jasna i detaljna analiza ponuda.

Postizanje planiranih ciljeva nabave

Kod 70 postupaka nabave vanjskih usluga u vrijednosti 188.792.503,00 kn ugovorene su isključivo usluge predviđene dokumentacijom o nabavi.

Ugovori sadrže detaljnu specifikaciju usluga kako bi se smanjio rizik obavljanja usluga koje nisu bile predviđene osnovnim ugovorom.

Ugovori/okvirni sporazumi sadrže kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza, osim za usluge elektronadzora u vrijednosti 433.800,00 kn te usluge građevinskog nadzora u vrijednosti 274.172,00 kn. Određeno je da ako pružatelj usluge ne obavi usluge u roku utvrđenom u ugovoru (narudžbenici), Društvo će obračunati kao ugovornu kaznu za kašnjenje pet promila (5‰) za svaki dan zakašnjenja u pružanju usluga za dio usluga koje nisu pružene u roku, a do najviše deset posto (10 %) od vrijednosti naručenih usluga.

Iz pregledanih računa za obavljene usluge jasno je vidljiva detaljna specifikacija vrste, količine i cijene pruženih usluga. Podaci iz računa mogu se bez teškoća usporediti s podacima sadržanim u dokumentaciji o nabavi i ugovoru.

U pregledanim predmetima nabave nije bilo slučajeva neopravdanog kašnjenja od strane pružatelja usluga.

Pri preuzimanju usluga provjeravana je kvaliteta isporučenih usluga. Kontrolu ispunjenja ugovornih obveza u vezi količine i kvalitete usluga provode osobe odgovorne za provedbu sporazuma. Potpisom i ovjerom računa potvrđuje se da su usluge uredno obavljene. Sastavljeni su zapisnici o preuzimanju i okončani obračuni. Kod usluga izrade studija imenovana su povjerenstva za recenziju, koja je obavljena prije isporuka konačnih studija.

Ugovori/okvirni sporazumi o pružanju usluga sadržavaju klauzulu o očekivanoj razini kvalitete usluga, na način da su tehničkom specifikacijom, koja čini sastavni dio ugovora/okvirnog sporazuma utvrđeni osnovni podaci o usluzi, trenutno stanje, opis očekivanog obavljanja usluge, tehnički uvjeti za obavljanje usluge, način obavljanja usluge, standarde/norme kojih se pružatelj usluge mora pridržavati, normativ učinkovitosti radnika i strojeva i slično.

Od pregledanih 70 postupaka nabave vanjskih usluga u vrijednosti 188.792.503,00 kn, kod sedam predmeta nabave u vrijednosti 2.102.071,00 kn usluge nisu obavljene u skladu s ugovorenim rokovima. Tako su studija razvoja distribucijske mreže Elektroslavonije Osijek u vrijednosti 611.000,00 kn i studija razvoja distribucijske mreže za distribucijsko područje Elektre Varaždin u vrijednosti 282.000,00 kn predane na recenziju s kašnjenjem devet odnosno deset mjeseci od predviđenog roka. Studija razvoja distribucijske mreže u vrijednosti 568.000,00 kn je dostavljena na recenziju godinu i tri mjeseca nakon ugovorenog roka. Usluge izrade projektne dokumentacije rekonstrukcije transformatorske stanice Tušmer u vrijednosti 222.000,00 kn obavljene su deset mjeseci nakon ugovorenog roka. Usluge elektronadzora u vrijednosti 50.499,00 kn i usluge građevinskog nadzora u vrijednosti 274.172,00 kn obavljane su godinu dana nakon isteka ugovorenog roka. Kod procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša i operativnih planova zaštite i spašavanja u vrijednosti 94.400,00 kn, utvrđeno je kašnjenje u obavljanju usluga 12 mjeseci.

Plaćanja su obavljena u skladu s ugovorenim uvjetima.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: određivanje potreba, izbor najpovoljnije ponude te postizanje planiranih ciljeva nabave.

Obavljenom revizijom utvrđeni su propusti koji se odnose na određivanje potreba, izbor najpovoljnije ponude, postizanje planiranih ciljeva nabave.

1. Određivanje potreba

1.1. Kod određivanja potreba propusti se odnose na određivanje potrebne količine vanjskih usluga, promicanja potpune i otvorene konkurentnosti postupaka nabave, objave na mrežnim stranicama.

- Određivanje potrebne količine vanjskih usluga

Kod određivanja količine vanjskih usluga propusti se odnose na nabavu usluga zamjene brojila, očitavanja brojila, izradu studija razvoja distribucijske mreže Split, usluge održavanja i popravaka hidrauličnih kranova i platformi, usluge elektro nadzora te usluge građevinskog nadzora.

Za usluge zamjene brojila za 21 distribucijsko područje procijenjene vrijednosti 43.173.000,00 kn proveden je otvoreni postupak javne nabave od siječnja 2015. do veljače 2016. Za 13 distribucijskih područja procijenjene vrijednosti 29.384.540,00 kn postupak nabave je poništen, a usluge zamjene brojila su najvećim dijelom obavljali vlastiti zaposlenici Društva. Tijekom listopada 2015. je za osam preostalih distribucijskih područja procijenjene vrijednosti 13.788.460,00 kn Društvo zaključilo okvirne sporazume za 12 mjeseci ukupne vrijednosti 7.869.787,00 kn. Za distribucijsko područje Elektra Virovitica za koje je zaključen okvirni sporazum u vrijednosti 231.980,00 kn usluge nisu obavljene. Obrazloženo je da su usluge obavljali zaposlenici i nije bilo potrebe za vanjskim uslugama, a za pojedina distribucijska područja usluge su korištene u značajno manjem obujmu od potreba predviđenih dokumentacijom za nadmetanje. Tako su, primjerice, za distribucijsko područje Elektroprimorje Rijeka usluge ugovorene u vrijednosti 1.564.442,00 kn, a obavljene su u vrijednosti 449.984,00 kn, za Elektru Karlovac su ugovorene u vrijednosti 852.015,00 kn, a obavljene su u vrijednosti 345.941,00 kn, za Elektru Čakovec su ugovorene u vrijednosti 711.200,00 kn, a obavljene su u vrijednosti 334.670,00 kn. Nakon isteka roka na koje su zaključeni okvirni sporazumi te nakon poništenja postupka javne nabave za 13 grupa predmeta nabave, Društvo nije provelo novi postupak javne nabave usluga zamjene brojila. Nije ocijenilo opravdanost korištenja vanjskih usluga zamjene brojila prije postupka javne nabave te nije odredilo koje poslove održavanja mogu obavljati zaposlenici. Tijekom 2015. Društvo je imalo 305 zaposlenika koji su mogli obavljati usluge zamjene brojila, 289 zaposlenika tijekom 2016. te 272 zaposlenika tijekom 2017., raspoređenih po svim distribucijskim područjima.

Za usluge očitavanja brojila procijenjene vrijednosti 49.463.000,00 kn je od lipnja 2015. do travnja 2016. proveden otvoreni postupak javne nabave, centraliziran za 31 grupu. Sredinom travnja 2016. donesene su odluke o odabiru za 26 grupa nabave u vrijednosti 27.587.523,00 kn, a za pet grupa procijenjene vrijednosti 11.852.000,00 kn Društvo je poništilo odluke o odabiru.

U svibnju i lipnju 2016. zaključeni su okvirni sporazumi s odabranim ponuditeljima, osim za grupu nabave Elektrodalmacija Split - područje Split za koju je okvirni sporazum zaključen u veljači 2017. u vrijednosti 1.930.000,00 kn, zbog poništenja Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave. Za grupu nabave Elektrodalmacija Split – područje Hvar zaključen je okvirni sporazum u vrijednosti 93.840,00 kn, a usluge nisu obavljene. Također je za Elektru Zagreb – područje Dugo Selo zaključen okvirni sporazum u vrijednosti 616.152,00 kn, a usluge su obavljene u vrijednosti 390.556,00 kn. Za pet grupa nabave procijenjene vrijednosti 11.852.000,00 kn za koje je Društvo poništilo odluke o odabiru, pribavljene su usluge očitavanja brojila za četiri grupe nabave bez provođenja postupka javne nabave u vrijednosti 4.572.187,00 kn, dok su dio usluga za područje Elektre Sisak obavljali zaposlenici Društva. Društvo nije ocijenilo opravdanost ustupanja usluga očitavanja brojila prije postupka javne nabave te nije odredilo koje poslove održavanja mogu obavljati zaposlenici.

Za nabavu usluga izrade studije razvoja distribucijske mreže Split za razdoblje narednih 20 godina Društvo je poništilo postupak nabave usluga procijenjene vrijednosti 600.000,00 kn s obrazloženjem da su postale poznate okolnosti zbog kojih bi došlo do sadržajno bitno drugačijeg poziva/dokumentacije za nadmetanje da su te okolnosti bile prije poznate naručitelju. U odluci o poništenju se navodi da distribucijska mreža uključuje značajan broj i duljinu podmorskih kabela, posebice rizičnih 35 kV podmorskih kabela značajnije vrijednosti, što zahtjeva nadopunu studijskog zadatka koji bi trebao obuhvatiti detaljniju analizu podmorskih kabela s aspekta upravljanja imovinom, prijedlog modela za određivanje prioriteta ulaganja u izgradnju i zamjenu podmorskih kabela s obzirom na rizik i učinak ulaganja te testiranje modela na potrebnim ulaganjima, kao i reviziju metodologije i kriterija za pripremu i izgradnju podmorskih kabela. S obzirom da je i prije postupka nabave bilo poznato da predmet nabave obuhvaća podmorske kabele koji predstavljaju rizično područje u okviru distribucijske mreže, prije započetog postupka javne nabave trebalo je obaviti pripremne radnje kako bi se pravovremeno odredila potrebna razina usluga.

Za usluge održavanja i popravaka hidrauličnih kranova i platformi procijenjena je vrijednost nabave u iznosu 1.950.000,00 kn, okvirni sporazum je zaključen u prosincu 2015. na godinu dana u iznosu 1.888.989,00 bez poreza na dodanu vrijednost, a ukupno je obavljeno usluga u vrijednosti 391.138,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Za usluge održavanja i popravaka hidrauličnih kranova i platformi procijenjena je vrijednost nabave u iznosu 1.950.000,00 kn, okvirni sporazum je zaključen u ožujku 2017. na godinu dana, a ukupno je obavljeno usluga u vrijednosti 335.865,00 kn bez uključenog poreza na dodanu vrijednost. Za usluge elektro nadzora procijenjena je vrijednost nabave u iznosu 600.000,00 kn, okvirni sporazum je zaključen u listopadu 2015. na godinu dana u iznosu 433.800,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a ukupno je obavljeno usluga u vrijednosti 50.499,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Za usluge građevinskog nadzora procijenjena je vrijednost nabave u iznosu 390.000,00 kn, okvirni sporazum je zaključen u listopadu 2015. na godinu dana u iznosu 274.172,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a ukupno je obavljeno usluga u vrijednosti 26.076,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi stvarno potrebne količine nabave vanjskih usluga. Predlaže procijeniti opravdanost nabave vanjskih usluga zamjene i očitavanja brojila odnosno razgraničiti u kojim distribucijskim područjima to mogu obaviti vlastiti zaposlenici, a za koja su potrebne vanjske usluge zamjene i očitavanja brojila. Također predlaže obaviti pripremne radnje za provedbu projekata prije početka postupka nabave.

- Promicanje potpune i otvorene konkurentnosti postupaka nabave

Društvo Hrvatska elektroprivreda d.d. je za provedbu postupaka bagatelne/jednostavne nabave u lipnju 2017. donijelo Pravilnik o jednostavnoj nabavi u HEP grupi. Navedeni Pravilnik primjenjuje se u društvu HEP d. d. i ovisnim društvima HEP grupe. Određeno je da se za nabavu roba, radova i usluga čija je procijenjena vrijednost manja od 20.000,00 kn može dostaviti poziv na dostavu ponuda ili elektronička pošta jednom gospodarskom subjektu te se ne objavljuje na mrežnim stranicama. Za nabavu roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 20.000,00 kn do 70.000,00 kn u pravilu se upućuje upit za prikupljanje ponuda najmanje trima gospodarskim subjektima i može se objaviti na mrežnim stranicama. Određeno je da je rok za dostavu ponuda u pravilu tri dana. Tri dana nije dovoljno za podnošenje ponuda. Za postupke javne nabave procijenjene vrijednosti veće od 70.000,00 kn određen je rok za dostavu ponuda ovisno o složenosti predmeta nabave, ali ne dulji od deset dana. Kraći rokovi za podnošenje ponuda smanjuju mogućnost prijavljivanja više ponuditelja. Nerealni rokovi za pripremu ponuda mogu utjecati na broj i kvalitetu zaprimljenih ponuda. Društvo nije općim aktima promicalo potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga, jer su rokovi za dostavu ponuda u postupcima jednostavne nabave prekratki.

Državni ured za reviziju predlaže općim aktima promicati potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga.

- Objava na mrežnim stranicama

Pravilnik o jednostavnoj nabavi u HEP grupi objavljen je na mrežnim stranicama društva Hrvatska elektroprivreda d. d. U službenom glasilu (Bilten HEP Vjesnika) objavljen je Pravilnik o nabavi i ugovaranju u HEP grupi. Navedeni Pravilnik donesen je u svrhu definiranja općih pravila nabavnog procesa te ujednačavanja postupaka nabave i ugovaranja u društvu Hrvatska elektroprivreda d. d. i ovisnim društvima i nije objavljen na mrežnim stranicama Društva, kao niti društva Hrvatska elektroprivreda d. d. Na mrežnim stranicama nisu objavljeni planovi nabave za 2015. - 2017. Prema odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13 i 85/15) tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama objaviti, između ostalog, godišnje planove, upute i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada. U skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, Društvo kao sektorski naručitelj nije obvezno objaviti plan nabave na mrežnim stranicama. Objavom plana nabave omogućilo bi se većem broju gospodarskih subjekata da se pravodobno pripreme za dostavljanje ponude na javni poziv za nadmetanje. Veći broj ponuda mogao bi pridonijeti postizanje povoljnijih cijena predmeta nabave.

Državni ured za reviziju predlaže opće akte kojima je uređena javna nabava objaviti na mrežnim stranicama. Predlaže planove nabave objavljivati na mrežnim stranicama Društva.

1.2. *U vezi s objavom na mrežnim stranicama, Društvo obrazlaže da je Pravilnik o nabavi i ugovaranju u HEP Grupi objavljen u službenom glasilu (Bilten HEP Vjesnika) kao interni akt koji se odnosi na nabavu roba, radova i usluga i primjenjuje se u društvu HEP d. d. i ovisnim društvima HEP Grupe. Pravilnik o nabavi i ugovaranju u HEP Grupi donosi Uprava HEP-a d. d. na prijedlog nadležnih Sektora HEP d. d., a Društvo je obveznik primjene predmetnog Pravilnika. U skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, HEP d. d. je na mrežnim stranicama HEP Grupe objavio Pravilnik o jednostavnoj nabavi.*

2. Izbor najpovoljnije ponude

2.1. Kod izbora najpovoljnije ponude propusti se odnose na dokumentaciju za nadmetanje, istraživanje tržišta nabave, postizanje najveće razine konkurentnosti u danim okolnostima, ocjenjivanje ponuda, sprječavanje sukoba interes, dokumentaciju o nabavi, rokove za izjavljivanje žalbi te usluge geodetskih usluga i usluga projektiranja.

- Dokumentacija za nadmetanje

U predmetu nabave usluge tjelesne zaštite, procijenjene vrijednosti nabave 79.898.208,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, nakon objave dokumentacije za nadmetanje, objavljena su 24 objašnjenja i izmjene dokumentacije za nadmetanje, tri pročišćena teksta dokumentacije za nadmetanje, rok za dostavu ponuda je mijenjan jedanaest puta te je, u roku za dostavu ponuda, podneseno 16 žalbi na izmjenu dokumentacije za nadmetanje Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 78. stavkom 1. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14), odnosno članka 200. stavkom 1. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16), prema kojima dokumentacija za nadmetanje mora biti jasna, precizna, razumljiva i nedvojbeno te izrađena na način da omogući podnošenje usporedivih ponuda. Zbog spomenutog potrebno je više pozornosti posvetiti pripremi dokumentacije za nadmetanje odnosno pripremi postupka javne nabave.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati dokumentaciju za nadmetanje na jasan, razumljiv i nedvojben način u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Predlaže više pozornosti posvetiti izradi dokumentacije za nadmetanje odnosno pripremi postupka javne nabave.

- Istraživanje tržišta nabave

Za nabavljene usluge od 2015. - 2017. u vrijednosti 456.160.475,00 kn, Društvo nema pisanih dokaza da je prije pokretanja postupaka nabave istražilo tržište nabave i pribavilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti. Skreće se pozornost da prema odredbama članka 8. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2018., naručitelj provodi analizu tržišta u svrhu pripreme nabave i informiranja gospodarskih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavom. Analiza tržišta obuhvaća prikupljanje informacija o predmetu nabave, gospodarskim subjektima koji sudjeluju na tržištu te drugim okolnostima koje utječu na uvjete nabave.

Državni ured za reviziju predlaže istraživati tržište nabave prije pokretanja postupaka nabave.

- Najveća razina konkurentnosti u danim okolnostima

Kod tri predmeta nabave u vrijednosti 3.174.000,00 kn (usluge projektiranja elektroenergetskih građevina za distribucijsko područje Elektrojug Dubrovnik u vrijednosti 2.068.500,00 kn te zamjena brojila u vrijednosti 1.105.500,00 kn) nije omogućena najveća razina konkurentnosti u danim okolnostima. Tako su dokumentacijom za nadmetanje za usluge projektiranja elektroenergetskih građevina za distribucijsko područje Elektrojug Dubrovnik predviđene znatno veće potrebe za izradu idejnih projekata nego što su godišnje stvarne potrebe.

U lipnju 2016. je zaključen okvirni sporazum za razdoblje 12 mjeseci u vrijednosti 1.288.600,00 kn, odnosno 1.610.750,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, a usluge su obavljene u vrijednosti 456.864,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. U rujnu 2017. zaključen je drugi okvirni sporazum u vrijednosti 779.900,00 kn, odnosno 974.875,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, a obavljene su usluge u vrijednosti 10.750,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Za usluge zamjene brojila za potrebe distribucijskog područja Elektrodalmacija Split u vrijednosti 1.105.500,00 kn dokumentacijom za nadmetanje traženi su uvjeti tehničke sposobnosti koji nisu traženi za druga distribucijska područja, a nisu traženi dokazi financijske sposobnosti, koji su traženi za druga distribucijska područja. Tako je dokumentacijom za nadmetanje navedeno da ponuditelj treba priložiti popis ugovora o izvršenju usluga zamjene brojila, uređenja mjernih mjesta i rekonstrukcija obračunskih mjernih mjesta u godini u kojoj je započeo postupak javne nabave i tijekom tri godine koje prethode toj godini u vrijednosti jednako ili većoj od iznosa procijenjene vrijednosti nabave u vrijednosti 1.890.000,00 kn. Navedeno nije traženo u postupku javne nabave usluga zamjene brojila za 21 distribucijsko područje koje provedeno od siječnja 2015. do veljače 2016. Spomenutim postupanjem onemogućilo se sudjelovanje većeg broja ponuditelja na javnom nadmetanju.

Također za distribucijsko područje Split nisu traženi dokazi financijske sposobnosti, dok je kod objedinjene nabave za 21 distribucijsko područje traženo da ponuditelji za svaku grupu posebno dostave dokaz o osiguranju za pokriće odgovornosti za obavljanje djelatnosti, odnosno jamstvo o osiguranju za pokriće odgovornosti iz djelatnosti za otklanjanje štete koja može nastati prema trećim osobama u tijeku izvođenja radova u najmanjem iznosu od 100.000,00 kn po štetnom događaju za vrijeme trajanja ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže pri izradi dokumentacije za nadmetanje voditi računa o postizanju najveće razine konkurentnosti u danim okolnostima. Predlaže omogućiti podnošenje ponuda većem broju ponuditelja za vanjske usluge.

- Ocjena ponuda

U većini pregledanih predmeta nabave usluga, ocjena ponuda zasnovana je isključivo na objavljenim kriterijima odabira, osim za nabavu usluga zamjene brojila procijenjene vrijednosti 43.173.000,00 kn, nabavu usluga sječe granja i raslinja na trasama distribucijskih nadzemnih vodova u vrijednosti 2.166.276,30 kn bez poreza na dodanu vrijednost te nabavu usluga certifikacijskog postupka sustava upravljanja okolišem u vrijednosti 213.750,00 kn.

Za spomenute usluge Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je donijela rješenja o poništenju postupaka nabave usluga zamjene brojila za 13 distribucijskih područja, poništenju odluke o poništenju postupka javne nabave koju je donijelo Društvo za usluge sječa granja i raslinja na trasama distribucijskih nadzemnih vodova – Grupa 15. te poništenju odluke o odabiru kod nabave usluga certifikacijskog postupka sustava upravljanja okolišem. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je navela da Društvo nije provodilo postupak javne nabave usluga zamjene brojila vodeći računa o osnovnim načelima javne nabave na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu i ekonomično trošenje sredstava za javnu nabavu jer nije odbilo ponude za koje je postojala osnovana sumnja da nisu rezultat tržišnog natjecanja. Navedeno je da je Društvo imalo dovoljno osnova za sumnju da pojedine odabrane ponude nisu rezultat tržišnog natjecanja, te je trebalo odbiti ponude. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 93. stavka 1. točke 15. Zakona o javnoj nabavi, kojom je određeno da je javni naručitelj obavezan na osnovi rezultata pregleda i ocjene ponuda odbiti ponudu za koju javni naručitelj osnovano smatra da nije rezultat tržišnog natjecanja. Također, odabir ponuda nije bio u skladu s odredbama dokumentacije za nadmetanje jer ponuditelji nisu dostavljali jamstva o osiguranju za pokriće odgovornosti iz djelatnosti za otklanjanje štete u najmanjem iznosu 100.000,00 kn za svaku grupu predmeta nabave (u jamstvima nije navedeno na koje grupe predmeta nabave se odnose). Uz navedeno se u pojedinim izjavama o raspolaganju resursima ne može utvrditi koji se resursi daju na raspolaganje. Za nabavu sječa granja i raslinja na trasama distribucijskih nadzemnih vodova – Grupa 15, u vrijednosti 2.166.276,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, Društvo je u prosincu 2016. donijelo odluku o poništenju, jer nakon odbijanja ponuda nije preostala nijedna valjana ponuda. Jedan od ponuditelja je u prosincu 2016. izjavio žalbu na odluku o poništenju Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave te je naveo kako je njegova ponuda neosnovano odbijena jer nije ispunio uvjete tehničke i stručne sposobnosti. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je u siječnju 2017. donijela rješenje kojim poništava odluku o poništenju iz prosinca 2016., iz razloga što je žalitelj postupio po naručiteljevu traženju i dokazao svoju tehničku i stručnu sposobnost, a naručitelj nije dokazao postojanje činjenica i okolnosti na temelju kojih je donio odluku o poništenju.

U predmetu nabave Usluga certifikacijskog postupka sustava upravljanja okolišem poništena je odluka o odabiru iz razloga što je Društvo nepotpuno i netočno utvrdio činjenično stanje, uslijed čega je nepravilno primijenilo Zakon o javnoj nabavi.

Državni ured za reviziju predlaže ocjenjivati ponude prema objavljenim kriterijima odabira i dodjele.

- Sprječavanje sukoba interesa

U predmetu nabave interventno održavanje i modifikacije tehničkog sustava vođenja u vrijednosti 4.787.882,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost iz dostavljene Izjave o sprječavanju sukoba interesa ovlaštenog predstavnika naručitelja je vidljivo da je ovlašten predstavnika naručitelja ili s njom povezana osoba vlasnik poslovnog udjela, dionica odnosno drugih prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju odnosno u kapitalu tog gospodarskog subjekta s više od 0,5%, a navedeni gospodarski subjekt nije naveden pod točkom Sprječavanje sukoba interesa u dokumentaciji za nadmetanje.

Društvo kao naručitelj nije postupalo u skladu s odredbom članka 13. stavkom 9. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14), kojom je određeno da je naručitelj obvezan na temelju izjava o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa predstavnika naručitelja, u dokumentaciji za nadmetanje, za pojedini postupak javne nabave navesti popis gospodarskih subjekata s kojima je u sukobu interesa ili navesti da takvi subjekti ne postoje. Također, odredbom članka 80. stavka 2. točke 2. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16), utvrđeno da je naručitelj obvezan na temelju izjava svojih predstavnika u dokumentaciji o nabavi za pojedini postupak javne nabave navesti popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja u sukobu interesa ili navesti da takvi subjekti ne postoje.

Državni ured za reviziju nalaže u dokumentaciji za nadmetanje navesti popis gospodarskih subjekata s kojim je predstavnik Društva u sukobu interesa ili navesti da takvi subjekti ne postoje.

- Rokovi za izjavljivanje žalbe

U dva predmeta nabave Sječe raslinja i čišćenja trasa distribucijskih nadzemnih vodova, u ukupnoj vrijednosti 6.804.172,00 kn bez poreza na dodanu vrijednosti, rok za izjavljivanje žalbe na postupak javnog otvaranja ponuda je određen na vrijeme od pet dana, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14, 120/16), kojim je propisano da se u otvorenom postupku javne nabave velike vrijednosti žalba izjavljuje u roku deset dana.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi rokove za izjavljivanje žalbe u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

- Nabava geodetskih usluga i usluga projektiranja

Od 2015. - 2017. zaključeno je okvirnih sporazuma za nabavu geodetskih usluga i usluga projektiranja u vrijednosti 20.524.777,00 kn, od čega u 2015. u vrijednosti 4.895.501,00 kn, u 2016. u vrijednosti 7.267.054,00 kn te u 2017. u vrijednosti 8.362.222,00 kn. Spomenute usluge obavljene su s kašnjenjem od 413 do 651 dan. Prema obrazloženju odgovorne osobe, kašnjenja u obavljanju geodetskih usluga uzrokovana su okolnostima na koje pružatelj usluge nije mogao utjecati kao što su neriješeni imovinsko pravni odnosi uslijed kojih je bilo nužno provesti postupak izmjene građevinske dozvole ili je na prijedlog projektanta odlučeno obaviti dodatne zahvate rekonstrukcije, za što je bilo nužno provesti postupak nabave za dopunu glavnog i izvedbenog građevinskog i elektrotehničkog projekta. Uvidom u sudski registar utvrđeno je da je Društvo registrirano i za obavljanje poslova projektiranja i geodezije. Društvo ima 18 zaposlenih ovlaštenih inženjera geodezije. Prema pisanom obrazloženju odgovorne osobe, ovlašteni geodeti zaposleni u Društvu obavljaju poslove pripreme i realizacije investicijskih projekata (izgradnja vodova, trafostanica), upisa postojećih (koji do sada nisu upisani) i novih objekata u katastarske i sudske knjige. Zaposlenici koji su ovlašteni za poslove projektiranja i geodezije, u većem dijelu obavljaju poslove izrade tehničkih rješenja i specifikacija, nadzora nad radovima, revizije projekata koje izrađuju vanjski projektanti i slično, a dio izrađuje jednostavnije projekte kao primjerice projekte niskonaponskih mreža, trafostanica i vodova, ovisno o pojedinom distribucijskom području.

Državni ured za reviziju predlaže više pozornosti posvetiti pripremi provedbe projekata. Također, predlaže preispitati opravdanost korištenja vanjskih usluga geodezije i projektiranja te razgraničiti vrste poslova koji se obavljaju u vlastitoj režiji od usluga vanjskih pružatelja.

- 2.2. *U vezi s pripremom dokumentacije za nadmetanje odnosno nabavom usluga tjelesne zaštite, procijenjene vrijednosti nabave 79.898.208,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, Društvo se očituje da je predmetni postupak javne nabave proveo naručitelj HEP d. d. za sva Društva HEP Grupe u skladu s Odlukom o nabavnim kategorijama, a Društvo je korisnik nabave. Napominje se da je svih 16 zaprimljenih žalbi odlukom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave odbačeno kao neuredno, jer na niti jednu žalbu žalitelji nisu platili naknadu za pokretanje žalbenog postupka.*

U vezi s istraživanjem tržišta, Društvo obrazlaže da je u skladu s člankom 198. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16) naručitelj obvezan prije pokretanja otvorenog ili ograničenog postupka javne nabave za nabavu radova ili postupka javne nabave velike vrijednosti za nabavu robe ili usluga, staviti opis predmeta nabave, tehničke specifikacije, kriterije za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta, kriterije za odabir ponude i posebne uvjete za izvršenje ugovora na prethodno savjetovanje sa zainteresiranim gospodarskim subjektima u trajanju od najmanje pet dana. Nakon provedenog savjetovanja naručitelj je obvezan razmotriti sve zaprimljene prijedloge i primjedbe gospodarskih subjekata, izraditi posebno izvješće o prihvaćenim i neprihvaćenim primjedbama i prijedlozima te ga objaviti. Iako nije zakonska obveza, Društvo na prethodno savjetovanje stavlja cjelokupnu dokumentaciju o nabavi, koja između ostalog, sadrži i podatke o procijenjenoj vrijednosti nabave te na taj način provodi istraživanje tržišta i savjetuje se sa zainteresiranim gospodarskim subjektima.

U vezi s ocjenom ponuda, Društvo obrazlaže da je Društvo tijekom postupka nabave zatražilo mišljenje Ministarstva gospodarstva te Agencije za zaštitu tržišnog nadmetanja. Agencija za zaštitu tržišnog nadmetanja je odlučila da neće pokretati postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja zbog možebitnog narušavanja tržišnog natjecanja u postupku nabave. Obrazlaže da je uslijed pravovremene i ispravne odluke Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave te naknadnog poništenja postupka nabave za navedene grupe, postupanje nije moglo prouzročiti štetne posljedice za tržišno natjecanje. Stoga pokretanje postupka utvrđivanja tržišnog natjecanja u konkretnom slučaju ne bi bilo svrhovito.

3. Postizanje planiranih ciljeva nabave

- 3.1. Kod postizanja planiranih ciljeva nabave propusti se odnose na rokove obavljanja ugovorenih usluga i kaznene odredbe.

- Rokovi obavljanja ugovorenih usluga

Od pregledanih 70 postupaka nabave vanjskih usluga u vrijednosti 188.792.503,00 kn, kod sedam predmeta nabave u vrijednosti 2.102.071,00 kn usluge nisu obavljene u skladu s ugovorenim rokovima. Tako je studija razvoja distribucijske mreže Elektroslavonije Osijek u vrijednosti 611.000,00 kn predana na recenziju s kašnjenjem devet mjeseci od predviđenog roka.

Studija razvoja distribucijske mreže za distribucijsko područje Elektre Varaždin u vrijednosti 282.000,00 je predana na recenziju s kašnjenjem deset mjeseci od predviđenog roka. Studija razvoja distribucijske mreže u vrijednosti 568.000,00 kn je dostavljena na recenziju godinu i tri mjeseca nakon ugovorenog roka. Recenzije studija su u tijeku.

Usluge izrade projektne dokumentacije rekonstrukcije transformatorske stanice Tušmer u vrijednosti 222.000,00 kn obavljene su deset mjeseci nakon ugovorenog roka. Usluge elektro nadzora u vrijednosti 50.499,00 kn i usluge građevinskog nadzora u vrijednosti 274.172,00 kn obavljane su godinu dana nakon isteka ugovorenog roka. Kod procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša i operativnih planova zaštite i spašavanja u vrijednosti 94.400,00 kn, utvrđeno je kašnjenje u obavljanju usluga od 12 mjeseci. Također u tri predmeta nabave sječe raslinja i čišćenja trasa distribucijskih nadzemnih vodova, ukupne vrijednosti ugovorenih usluga u iznosu 5.711.452,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, ugovorima (narudžbenicama) ugovoreni su duži rokovi izvršenja usluga (45 i 60 dana), nego što je predviđeno okvirnim sporazumom (30 dana).

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi realne rokove obavljanja usluga, uzimajući u obzir okolnosti koje su poznate ili ih je moguće predvidjeti.

- Kaznene odredbe

Za usluge elektro nadzora okvirni sporazum je zaključen u listopadu 2015. na godinu dana u iznosu 433.800,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Okvirni sporazum ne sadrži kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja ugovornih obveza. Ugovorene usluge obavljane su godinu dana nakon isteka roka ugovorenog okvirnim sporazumom. Za pružanje usluga građevinskog nadzora okvirni sporazum je zaključen u listopadu 2015. u iznosu 274.172,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te ne sadrži kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza. Ugovorene usluge obavljane su godinu dana nakon isteka roka ugovorenog okvirnim sporazumom.

Državni ured za reviziju predlaže pravodobno provoditi postupke javne nabave. Predlaže ugovaranje kaznenih odredbi u cilju zaštite interesa Društva.

- 3.2. *U vezi ugovaranja kaznenih odredbi u cilju zaštite interesa Društva koja nije bila propisana u jednom postupku nabave koji je proveden u 2015. godini, Društvo navodi da je u prosincu 2015. godine Uprava HEP-a d. d. donijela jedinstvene predloške ugovora i okvirnih sporazuma koji su obvezni za korištenje u postupcima nabave, a koji sadržavaju odredbe o ugovornoj kazni, odnosno kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza. Također, Uprava HEP-a d. d. je u rujnu 2017. godine donijela Naputak o rokovima plaćanja u kojem je, između ostalog, utvrđena obveza propisivanja ugovorne kazne u slučaju kašnjenja u isporuci roba ili izvođenju radova i pružanju usluga od druge ugovorne strane*

Društvo navodi da će razmotriti preporuke navedene u Izvješću te provesti odgovarajuće aktivnosti.

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA VANJSKIH USLUGA

Društvo je odgovorno za učinkovitu nabavu vanjskih usluga te za provođenje postupaka nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i svojim unutarnjim aktima.

Društvo je od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku. Obavlja poslove radi kojih je osnovano. Tako obavlja djelatnost distribucije električne energije, odnosno osigurava pouzdanu opskrbu kupaca električnom energijom. Odgovorno je za vođenje, održavanje, izgradnju i razvoj distribucijske mreže. Društvo nije obavljalo usluge isključivo u vlastitoj režiji. Dio usluga nabavlja od vanjskih pružatelja usluga. U sklopu donošenja planova poslovanja, utvrđuje koje usluge i u kojem opsegu će nabavljati kao vanjsku uslugu, a koje će obavljati u vlastitoj režiji. Odredilo je koju razinu/količinu usluga planira pružiti. Istražuje mogućnosti snižavanja troškova, vodeći računa o postizanju poboljšanja kvalitete pri pružanju usluga. Društvo ima podatke o jediničnim troškovima za najvažnije usluge koje pruža. U pojedinim slučajevima količina pruženih usluga nije u skladu s planiranom. Nije općim aktima promicalo potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga, jer su rokovi za dostavu ponuda u postupcima jednostavne nabave prekratki. Pravilnik o nabavi i ugovaranju u HEP grupi iz siječnja 2015. i listopada 2017. nije objavljen na mrežnim stranicama Društva, kao niti društva Hrvatska elektroprivreda d. d. Na mrežnim stranicama za 2015. - 2017. nisu objavljeni planovi nabave.

Društvo je pri izboru najpovoljnije ponude za nabavu vanjskih usluga u najvećem dijelu poštovalo načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac. Općim aktima primjereno su uređeni postupci nabave usluga, osim kod određivanja rokova za dostavu ponuda kod jednostavne nabave za nabavu roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 20.000,00 kn do 70.000,00 kn. Uređene su zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima nabave usluga. Dokumentacija o nabavi je dostupna, pregledna i omogućuje jednostavno praćenje tijeka nabave. Dokumentacija o nabavi sadrži sve dokumente koje treba sadržavati. Razlozi za izbor najpovoljnije ponude su dostatno i odgovarajuće obrazloženi. U zapisnicima o pregledu i ocjeni ponuda detaljno su objašnjeni razlozi odabira ili odbijanja ponuda, odnosno sastavljena je jasna i detaljna analiza ponuda. Općim aktima je navedeno da su ovlaštene osobe dužne postupati s pažnjom dobrog stručnjaka u ostvarenju postavljenog cilja racionalizacije i efikasnosti ostvarenja planiranih sredstava. Kod provedbe postupaka nabave organizacijske jedinice su dužne primjenjivati načela javne nabave. Društvo nema pisanih dokaza da je prije pokretanja postupaka nabave istražilo tržište nabave i pribavilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti. Kod tri predmeta nabave u vrijednosti 3.174.000,00 kn nije omogućena najveća razina konkurentnosti u danim okolnostima. U većini pregledanih predmeta nabave usluga, ocjena ponuda zasnovana je isključivo na objavljenim kriterijima odabira, osim za nabavu usluga zamjene brojila procijenjene vrijednosti 43.173.000,00 kn, nabavu usluga sječe granja i raslinja na trasama distribucijskih nadzemnih vodova u vrijednosti 2.166.276,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te nabavu usluga certifikacijskog postupka sustava upravljanja okolišem u vrijednosti 213.750,00 kn.

Kod 70 postupaka nabave vanjskih usluga u vrijednosti 188.792.503,00 kn ugovorene su isključivo usluge predviđene dokumentacijom o nabavi. Ugovori sadrže detaljnu specifikaciju usluga kako bi se smanjio rizik obavljanja usluga koje nisu bile predviđene osnovnim ugovorom. Iz pregledanih računa za obavljene usluge jasno je vidljiva detaljna specifikacija vrste, količine i cijene pruženih usluga. Podaci iz računa mogu se bez teškoća usporediti s podacima sadržanim u dokumentaciji o nabavi i ugovoru.

U pregledanim predmetima nabave nije bilo slučajeva neopravdanog kašnjenja od strane pružatelja usluga. Plaćanja su obavljena u skladu s ugovorenim uvjetima. Ugovori/okvirni sporazumi sadrže kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza, osim za usluge elektronadzora u vrijednosti 433.800,00 kn te usluge građevinskog nadzora u vrijednosti 274.172,00 kn. Pri preuzimanju usluga provjeravana je kvaliteta isporučenih usluga. Ugovori/okvirni sporazumi o pružanju usluga sadržavaju klauzulu o očekivanoj razini kvalitete usluga. Od pregledanih 70 postupaka nabave vanjskih usluga u vrijednosti 188.792.503,00 kn, kod sedam predmeta nabave u vrijednosti 2.102.071,00 kn usluge nisu obavljene u skladu s ugovorenim rokovima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da je Društvo koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, pri čemu su potrebna određena poboljšanja. Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- utvrditi stvarno potrebne količine nabave vanjskih usluga
- procijeniti opravdanost nabave vanjskih usluga zamjene i očitavanja brojila
- obaviti pripremne radnje za provedbu projekata prije početka postupka nabave
- promicati potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka javne nabave
- objaviti na mrežnim stranicama opće akte kojima je uređena javna nabava
- objavljivati planove nabave
- sastavljati dokumentaciju za nadmetanje na jasan, razumljiv i nedvojben način u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi
- posvetiti više pažnje izradi dokumentacije za nadmetanje, odnosno pripremi postupka javne nabave
- istraživati tržište nabave prije pokretanja postupaka javne nabave
- voditi računa o postizanju najveće razine konkurentnosti u danim okolnostima pri izradi dokumentacije za nadmetanje
- omogućiti podnošenje ponuda većem broju ponuditelja za vanjske usluge
- ocjenjivati ponude prema objavljenim kriterijima odabira i dodjele
- navesti popis gospodarskih subjekata s kojim je predstavnik Društva u sukobu interesa ili navesti da takvi subjekti ne postoje
- utvrditi rokove za izjavljivanje žalbe u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi
- preispitati opravdanost korištenja vanjskih usluga geodezije i projektiranja
- utvrditi realne rokove obavljanja usluga

- pravodobno provoditi postupke javne nabave
- ugovarati kaznene odredbe u cilju zaštite interesa Društva.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala otvorenost i konkurentnost, postigla najbolja vrijednost za uloženi novac kao i razina javne odgovornosti za racionalno upravljanje sredstvima te postigli planirani ciljevi korištenja vanjskih usluga na svrhovit i ekonomičan način.